

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie z protestu wyborczego G.K.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 listopada 2023 r.,

postanawia:

pozostawić protest bez dalszego biegu.

[A.W.]

UZASADNIENIE

W dniu 18 października 2023 r. G.K., działając jako wyborca, wniósł do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniu 15 października 2023 r., wnosząc o stwierdzenie nieważności wyborów jako „niedemokratycznych i niezgodnych konstytucyjnie z ustrojem Rzeczypospolitej Polskiej”. W proteście G. K. podniósł zarzut „sporządzenia listy kandydujących z pominięciem wszystkich uprawnionych do kandydowania oraz umieszczenia na tej liście kandydatów demokratycznie nieuprawnionych do objęcia

urzędów posłów i senatorów”. Na poparcie zarzutu protestujący wskazał, że „fundamentem demokracji są dwie nieodłączne zasady wolności i równości”, „metoda demokratyczna wyborów nie posiada ani kwalifikacji majątkowej, ani partyjnej, które nadają prawo do bycia wybieranym przez wiele kadencji”, czy „demokratyczna władza ma za zadanie uchwalać prawo i sprawować władzę w interesie wszystkich obywateli i obywaterek”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy, jako niespełniający wymogów określonych w art. 241 § 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277 ze zm., dalej: „Kodeks wyborczy”), należało pozostawić bez dalszego biegu.

Wnoszący protest obowiązany jest sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty (art. 241 § 3 Kodeksu wyborczego). Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków określonych w art. 241 (art. 243 § 1 w związku z art. 258 Kodeksu wyborczego).

Po pierwsze, postępowanie w sprawie protestu wyborczego ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób. Przedmiotem zarzutu powinny być więc takie okoliczności (działania lub zaniechania), wskutek których tak rozumiany własny, rzeczywisty i aktualny interes prawny protestującego doznał naruszenia. Przyjęty w Kodeksie wyborczym model protestu wyborczego polega na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretnej kontroli ważności wyborów, natomiast brak jest podstaw prawnych do prowadzenia kontroli abstrakcyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19; 30 października 2019 r., I NSW 117/19). Tymczasem protestujący na poparcie zarzutu ogranicza się jedynie do ogólnikowych stwierdzeń prezentujących jego własne poglądy dotyczące obowiązującego systemu wyborczego.

Po drugie, protestujący nie wskazał też żadnych dowodów na poparcie podniesionego zarzutu. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 249 pkt 2 Kodeksu karnego, kto „przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem przeszkadza swobodnemu wykonywaniu prawa do kandydowania lub głosowania, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”. Czynność sprawcza polega na przeszkadzaniu, czyli uniemożliwianiu lub utrudnianiu wykonywania prawa do kandydowania w wyborach, w więc przedstawieniu konkretnych zarzutów co do naruszenia tego prawa. Zarzut podniesiony przez protestującego jest więc nie tylko nieprawidłowo sformułowany, ale również bezzasadny. Rolą Sądu Najwyższego w trybie protestowym nie jest ani abstrakcyjne badanie legalności działań organów władzy, ani uzasadnienie zarzutów protestującego z urzędu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego orzekł, jak w sentencji.

[ms]

[ał]